

И.П.И
Институт за пазарна икономика

Преглед на зърнените пазари

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

февруари, 2013

брой 6

БЮЛЕТИНЪТ СЕ ИЗДАВА С ПОДКРЕПАТА НА ФОНДАЦИЯ „АМЕРИКА ЗА БЪЛГАРИЯ“

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Краят на 2012 г. дойде с очаквана корекция в посока надолу на основните зърнени пазари. „Трите големи“ култури (пшеницата, царевицата и соята) претърпяха спад в цените от пиковите си нива през есента на 2012 г. Котиروвете на пшеницата с незабавна доставка на Чикагската стокова борса се понижиха с 13% в средата на февруари спрямо най-високите си стойности от ноември, тези на царевицата - с над 9%, а на соята – със 7%. Подвеждащите оценки за реколтата от царевица и соя на Министерство на земеделието на САЩ, които бяха ревизирани нагоре в началото на тази година, освен прякото си отражение върху стоковите пазари, внесоха смут и сред анализаторите на пазара. Наблюдаваме драстични разлики в оценките за средните цени, които можем да очакваме през настоящата календарна година.

Прогнозни средни цени на основните зърнени култури през 2013 г. (USD/бушел)

	Пшеница	Царевица
Rabobank	7,8	6,8
Commerzbank	8	6,80
Goldman Sachs	7,80	6,50
Morgan Stanley	7,30	5,90
SocGen	8,39	6,93

Източник: Agrimoney

С оглед на наличните към момента данни за заети площи, намерения за засяване, прогнозата за времето в основните страни, производителки на зърно, както и фючърсната търговия към средата на февруари може да се прогнозира спад на цената на царевицата от поне 20% към последното тримесечие на 2013 г. на годишна база. Въпреки че при пшеницата балансът все още се очертава напрегнат, няма как тя да се задържи на нива, близки

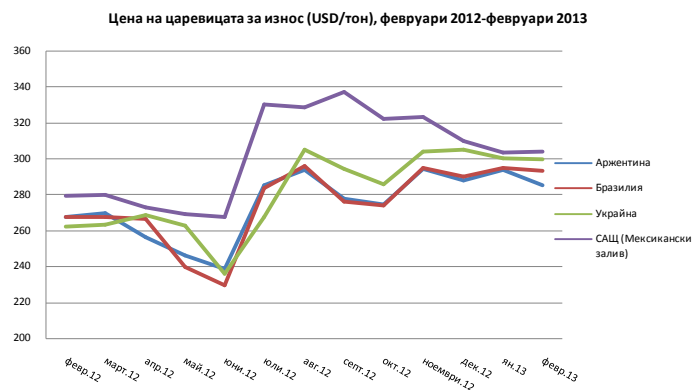
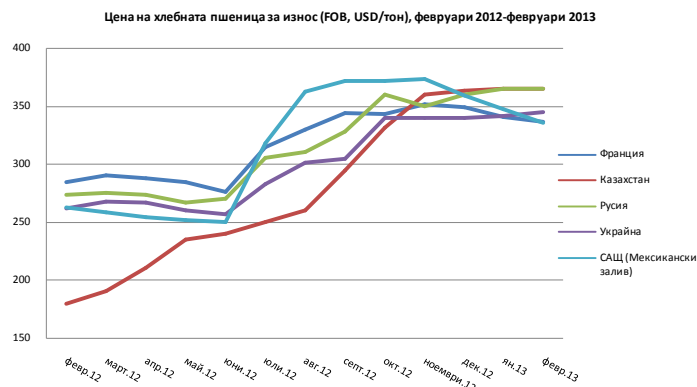
Котировки на Чикагската стокова борса

СВОТ пшеница	12.февр	11.ян	промяна
Март	732,0	754,8	-3,0%
Май	739,4	762,0	-2,9%
Юли	741,2	767,0	-3,4%

СВОТ царевица	12.февр	11.ян	промяна
Март	696,2	708,8	-1,8%
Май	695,4	707,0	-1,6%
Юли	687,0	698,8	-1,7%

СВОТ соя	12.февр	11.ян	промяна
Март	1415,0	1373,2	3,0%
Май	1403,2	1364,0	2,9%
Юли	1394,2	1357,5	2,7%

Източник: CME

Източник: FAO

Информацията в този документ се основава на източници, които считаме достатъчно надеждни, но за чиято точност и изчерпателност не гарантираме. Изказаните мнения и направените прогнози не са препоръка за инвестиция и могат да бъдат обект на последващи изменения.

до настоящите. По всяка вероятност пшеницата ще следва спада при царевичата, макар и с не толкова големи темпове.

ИЗБРАНИ ПАЗАРИ

САЩ: По данни на министерството на земеделието на САЩ (USDA) преходният остатък при пшеницата се очаква да намалее допълнително с 25 млн. бушела през пазарната 2012/13 г. заради увеличеното търсене на пшеница за фураж. Не се очаква промяна в прогнозните количества за износ, които се изчисляват на 28,6 млн. тона. Средногодишната цена на пшеницата на производител според USDA ще се движи в диапазона USD 7,70-8,10/тон.

Засилената конкуренция от Бразилия намалява възможностите на американския износ на царевича, който ще бъде с 50 млн. бушела по-нисък, отколкото прогнозата от миналия месец. Търсенето на царевича за етанол остава непроменено според USDA, но пък употребата за други индустриални цели се очаква да нарасне с 20 млн. бушела – прогноза, за която в момента не намираме потвърждение с оглед на общата икономическа ситуация в страната. Преходните запаси от царевича вероятно ще се увеличат с повече от прогнозираните от USDA 30 млн. бушела. Средногодишната цена на царевичата на производител ще се движи в диапазона USD 6,75-7,65/тон.

Продукцията на соя се оказва подценена в края на миналата година и в крайна сметка се изчислява на над 3 млрд. бушела през 2012/13 г. Средногодишната цена на соята на производител ще се движи в диапазона USD 13,55-15,05, според USDA.

Очакванията за 2013/14 г. са за известно преориентиране на фермерите от царевича и соя към сорго и пшеница. Според първите оценки на USDA за следващата пазарна година царевича ще бъде засята на 96 млн. акра, с 1,2 млн. по-малко от миналата година. Прогнозата е значително по-ниска от очакванията на Informa, Lanworth, както и на Congressional Budget Office, които дават между 97 и 99,3 млн. акра.

Площите със сорго ще нараснат със 700 хил. акра до 7 млн., а тези с пшеница – 57,5 млн. акра.

Европа: По информация на френското министерство на земеделието площите с мека зимна пшеница във Франция да бъдат увеличени с 1,6% спрямо 2012 г. За сметка на това площите с твърда пшеница ще намалее с 6,7%.

Предполага се, че площите с пшеница в Обединеното кралство са намалели с 10% заради изключително влажното време по време на сеитбената кампания. За първи път от десетилетия насам британски търговци закупиха американска пшеница с доставка през март.

Ситуацията в Обединеното кралство накара Strategy Grains да понижи прогнозата си за добива на пшеница в ЕС през 2013 г. до 132,2 млн. тона от 136 млн. тона. Strategy Grains очаква понижение на добивите и във Франция въпреки оптимистичните данни от земеделското министерство на страната.

Същевременно прогнозата за добива на ечемик е ревизирана нагоре с 400 хил. тона до 55,1 млн. тона, а за царевича – с 600 хил. тона до 65,5 млн. тона.

Русия: Русия може да загуби 10% от есенните култури заради лошото време

Информацията в този документ се основава на източници, които считаме достатъчно надеждни, но за чиято точност и изчерпателност не гарантираме. Изказаните мнения и направените прогнози не са препоръка за инвестиция и могат да бъдат обект на последващи изменения.

през сеитбената кампания. Става въпрос за между 1,5 и 2 млн. ха от общо 15,8 млн. ха, засети със зимни култури. Състоянието на едва 59% от посевите се оценяват като „добро“, на 31% - като „задоволително“, а на 10% - като лошо.

По всяка вероятност руското правителство ще сваля тарифата за внос на зърнени храни (пшеница, ръж, ечемик и царевица) от 5% на 0% по-рано от 1 април до 1 август. Целта на мярката е да се овладеят донякъде цените на вътрешния пазар (към 8 февруари тон хлебна пшеница 3 кл. достигна USD 388), но е малко вероятно тя да даде резултати. По данни на официалните руски власти страната се надява на добив от 95 млн. тона зърно през пазарната 2013/14 г. като се цели в експортен потенциал от 15 млн. тона. Към 6 февруари от страната са изнесени общо 13,6 млн. тона зърно при 19,7 млн. тона година по-рано. Очакванията са Русия да изнесе най-много 1,2 млн. тона зърно допълнително до новата жътва.

Остава въпросът ще стане ли Русия вносител на по-големи количества пшеница до началото на лятото? Ако очакванията за внос на над 2 млн. тона се оправдаят, ще видим известно раздвижване на цените и в Черноморския басейн. Според източници в страната обаче е по-вероятно потреблението да бъде свито, отколкото да се осъществи скъп внос, като Русия остане да разчита на по-добра нова реколта, за да попълни запасите си.

Изглежда Русия постепенно ще влезе на пазара на царевица. Според института IKAR се наблюдава тенденция фермерите в областите Белгород, Воронеж, Курск, Липецк, Орел и Тамбов (т.нар. „Чер-

ноземски район“) да се ориентират все повече към отглеждането на фуражен тип култури, тъй като добивите от пшеница в региона са сравнително ниски, а транспортните разходи до южните пристанища са високи. През тази година ще бъдат увеличени площите с царевица и соя, като подобни процеси се наблюдават и на други места в Централна Русия. На това се дължи рекордната миналогодишна реколта от царевица, която достигна 8 млн. тона.

Украйна: Реколтата при есенниците ще зависи изцяло от времето през февруари. Високите температури стопиха снежната покривка в основните производствени региони на страната и ако времето не изненада с рязко застудяване през следващите седмици, ще са налице всички признаци за отлична реколта при есенниците. По прогнозни данни на UkrAgroConsult общата реколта от зърно се очаква да достигне 51,8 млн. тона.

В района на Крим вече започнаха пролетните полски работи. Засети са близо 6 хил. ха с пролетен ечемик към 13 февруари. Торене е извършено на 150 хил. ха зимни култури.

Украйна се радва на стабилен вътрешен пазар на зърнени храни и не планира да въвежда ограничения върху износа. Както е известно, правителството е в постоянен диалог с търговците на зърно в страната, с които се договарят количествата за износ. От произведените 15,7 млн. тона пшеница през 2012 г. до момента са изнесени 6,1 млн. тона. Като цяло се очаква страната да изнесе 21 млн. тона зърно през настоящата пазарна година, по данни на министерство на земеделието на Украйна. Това означава, че от страната могат да излязат

Информацията в този документ се основава на източници, които считаме достатъчно надеждни, но за чиято точност и изчерпателност не гарантираме. Изказаните мнения и направените прогнози не са препоръка за инвестиция и могат да бъдат обект на последващи изменения.

допълнителни 4,5 млн. тона зърно до 1 юни.

Все повече фермери в Украйна се възползват от възможностите за застраховане на продукцията си. За да се ускори процесът, бе приет „Закон за особеностите на застраховане на земеделска продукция с държавна подкрепа“. Така през изминалата 2012 г. държавата пое 50% от разходите по застраховане на пшеницата през зимния сезон. През 2013 г. се планира да се разшири списъкът със стандартни застрахователни процедури, за които може да се ползва подкрепа, както и периодът на застраховане да обхване пролетта и лятото.

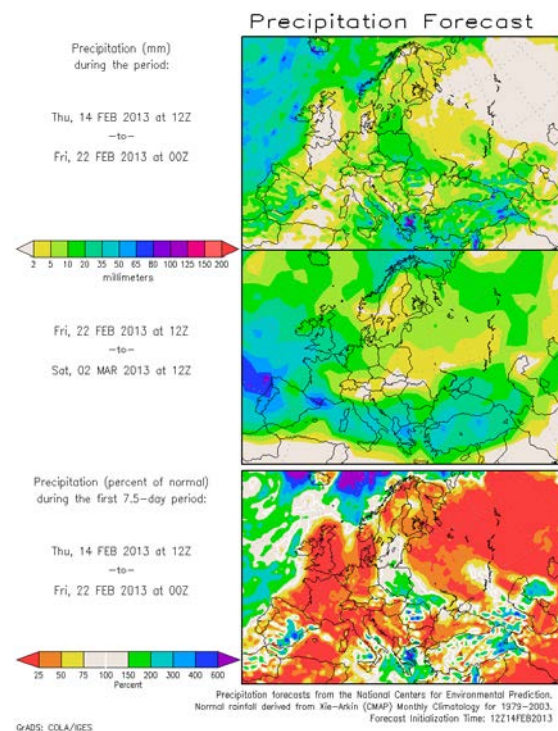
Румъния: Значителните декемврийски снегове в Румъния са създали благоприятни условия за зимуването на есенниците. Според местните метеорологични служби еднометровият слой почва съдържа почти оптималното количество влага.

Затоплянето през януари е стопило снежната покривка и зимните култури са преминали от покой към растеж. Най-добро изглежда състоянието на ечемика.

БЪЛГАРИЯ

Към началото на февруари климатичните условия останаха благоприятни за развитието на есенните култури. Почвената влага в еднометровия слой бе достатъчна за нормалното развитие на есенниците. До края на февруари се очаква времето да остане сравнително меко и без резки застудявания. В периода 15-23 февруари не се очакват валежи, средните температури ще се движат между -2 и 4 градуса без резки амплитуди. Вероятност от слаби валежи има през последната седмица на

февруари. Житните култури към момента се намират в добро състояние. Единствените опасения са за рапицата, при която сеитбата закъсня на много места. Изобщо неспазването на сроковете за сеитба, съответно понижените добиви през миналата година и очакваните слаби добиви през тази, вероятно ще доведат до допълнително понижение при площите с рапица.

Източник: www.wxmaps.org

Проблеми с есенниците могат да възникнат при неочаквано рязко застудяване, каквото за момента не се очаква. По-реалистичен изглежда проблемът с навременното извършване на нормалните за сезона агротехнически практики (торене при зимните и сеитба на пролетен ечемик) с оглед на забавените директни плащания към фермерите. Забавянето на субсидиите трябва да бъде ясен сигнал за фермерите, че на плащания, зависещи единствено от държавата, а не пряко от труда им, не бива

Информацията в този документ се основава на източници, които считаме достатъчно надеждни, но за чиято точност и изчерпателност не гарантираме. Изказаните мнения и направените прогнози не са препоръка за инвестиция и могат да бъдат обект на последващи изменения.

да се разчита. Всички разходи трябва да бъдат планирани независимо от евентуалната дата на получаване на директни плащания, за да не става бизнесът заложник на държавни помощи.

Наличното количество пшеница в страната към 31 януари 2013 г. възлиза на 1,43 млн. тона, като експортния потенциал до 30 юни 2013 г. се оценява на 681 хил. тона. Това означава, че през януари от страната са изнесени над 120 хил. тона пшеница на база данните от Национална служба по зърното.

Потенциалът за износ при ечемика практически е изчерпан с напуснали количества от близо 301 хил. тона и свободни количества от едва 5 хил. тона.

Производителите, които са задържали царевица за продажба, могат да очакват цени, по-ниски от миналогодишните. Наличните свободни количества се оценяват на 594 хил. тона, а износът към 31 януари – на 260,8 хил. тона.

При очакване на активизиране търсенето на слънчоглед от Турция, свободните за износ количества се изчисляват на 533 хил. тона.

През първата седмица на февруари се наблюдават драстични разлики между цените „купува“ и офертите „продава“. Пшеница се търси на цени около 430 лв./тон, царевица - на 410 лв./тон и маслодаен слънчоглед – на 860 лв./тон (цени без ДДС). Разликата с офертите „продава“ се движи около 16-17%, съответно сделки почти липсват.

Вече изглежда, че продавачите са видели пика на цените на основните зърнени и маслодайни култури и може би са изпуснали най-изгодните моменти за продажба.

Пшеница	Начални запаси		Производство		Внос		Износ		Потребление		Крайни запаси	
	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13
Светът	197,9	196,5	696,4	653,6	148,5	139,3	157,3	131,7	698	673,4	196,5	176,7
САЩ	23,5	20,2	54,4	61,8	3,1	3,5	28,6	28,6	32,2	38,1	20,2	18,8
ЕС-27	11,8	12,3	137,2	131,7	7,4	6	16,6	18,5	127,5	121,5	12,3	10
Русия	13,7	10,9	56,2	37,7	0,1	1,5	21,6	10,5	38,0	34	10,9	5,6
Украйна	3,3	5,4	22,3	15,8	0	0,1	5,4	6,2	15	12	5,4	3
Казахстан	2,9	6,4	22,7	9,8	0	0	11,8	6,5	7,4	6,8	6,4	2,9
Канада	7,2	5,9	25,3	27,2	0,5	0,4	17,4	18,5	9,7	8,9	5,9	6,1
Австралия	8,1	7	29,9	22	0,1	0,1	24,7	16,5	6,5	6,3	7	6,3
Китай	59,1	55,6	117,4	120,6	2,9	3	1	1	122,5	123	58,5	55,6

Царевица	Начални запаси		Производство		Внос		Износ		Потребление		Крайни запаси	
	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13
Светът	127,9	131	882,5	854,4	99	95,7	117	90	879,4	867,3	131	118
САЩ	28,6	25,1	313,9	273,8	0,7	2,5	39,2	22,8	279	262,6	25,1	16,1
ЕС-27	4,8	6,7	66,2	54,7	6,2	10	3,2	1	67,3	66	6,7	4,4
Украйна	1,1	1,1	22,8	20,9	0,1	0,1	15,2	13	7,8	8	1,1	1
Бразилия	10,3	9,6	73	72,5	0,8	0,8	24	19	50,5	53	9,6	10,9
Аржентина	4,1	0,9	21	27	0	0	17,5	19	6,7	7,9	0,9	1
Китай	49,4	59,3	192,8	208	5,2	2,5	0	0,2	188	209,5	59,3	60,1

Източник: WASDE, числата са в млн. тона; данните за 2012/13 са към м. февруари, 2013

Прогноза за времето 15-23 февруари										
		Добрич	Варна	Русе	Велико Търново	Плевен	Монтана	Пловдив	Стара Загора	Бургас
15.февруари	средна температура	1,5	2,5	2,5	1,8	2,7	3	4,5	2	3,8

Информацията в този документ се основава на източници, които считаме достатъчно надеждни, но за чиято точност и изчерпателност не гарантираме. Изказаните мнения и направените прогнози не са препоръка за инвестиция и могат да бъдат обект на последващи изменения.

	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	средна температура	0,6	1,5	2,7	3,8	4,5	4,7	4,8	3,3	4
16.февруари	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	средна температура	-0,3	0,7	0,8	2,7	2,5	3,5	4,3	2,3	2,8
17.февруари	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	средна температура	-0,3	0,3	1,2	2,3	2,3	3	3,8	1,8	2,3
18.февруари	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	средна температура	2,5	3,3	3,8	3,5	3,8	4	5,5	3,2	4,8
19.февруари	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	средна температура	3	4,2	4	3,3	4	4	6,2	3,2	6,3
20.февруари	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	средна температура	1	2	2,2	0,5	1,2	-1,2	3,3	0,5	3,8
21.февруари	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	средна температура	-1,5	-0,3	0	-0,8	-1,7	0,8	1	-1	1,3
22.февруари	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	средна температура	-1,7	-0,7	-1,8	-2,5	-1,7	0,3	-0,7	-2,7	0,3
23.февруари	дъжд (мм)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Източник: *weather-forecast.com*

За контакти:

Николай Вълканов, икономист

Институт за пазарна икономика

София, бул. „Патриарх Евтимий“ 22, ет.3

тел.: (2) 952 62 66

e-mail: nikolay@ime.bg

www.ime.bg

И.П.И
Институт за пазарна икономика

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION
Фондация Америка за България

Информацията в този документ се основава на източници, които считаме достатъчно надеждни, но за чиято точност и изчерпателност не гарантираме. Изказаните мнения и направените прогнози не са препоръка за инвестиция и могат да бъдат обект на последващи изменения.

Информацията в този документ се основава на източници, които считаме достатъчно надеждни, но за чиято точност и изчерпателност не гарантираме. Изказаните мнения и направените прогнози не са препоръка за инвестиция и могат да бъдат обект на последващи изменения.